

TỔ CHỨC LẠI ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP THUỘC PHẠM VI QUẢN LÝ CỦA ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH HƯNG YÊN - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

NGUYỄN THỊ THIỀU HƯƠNG*

Quá trình sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập tại tỉnh Hưng Yên theo yêu cầu của Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) đã đạt được những kết quả quan trọng; tuy nhiên, vẫn còn những khó khăn, vướng mắc cần giải quyết. Chính vì vậy, trên cơ sở đánh giá thực trạng, bài viết đề xuất một số giải pháp đẩy mạnh việc sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh Hưng Yên hiện nay.

Từ khóa: Sắp xếp, tổ chức lại; đơn vị sự nghiệp công lập; tỉnh Hưng Yên.

The restructuring of public non-business units in Hung Yen province, in line with Resolution No. 19-NQ/TW, dated 25/10/2017, issued by the 6th Plenum of the 12th Party Central Committee, has achieved significant results. However, various challenges and obstacles remain that need to be addressed. This article analyzes the current situation and proposes several solutions to improve the restructuring process of public service units in the province, aiming to enhance efficiency and meet the evolving needs of the province's public services.

Keywords: Restructuring, reorganizing; public non-business units, Hung Yen province.

NGÀY NHẬN: 05/9/2024 NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 12/10/2024 NGÀY DUYỆT: 18/11/2024

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.346.2024.1017>

1. Đặt vấn đề

Các đơn vị sự nghiệp công lập có vai trò quan trọng trong cung cấp dịch vụ công cho người dân và xã hội. Chất lượng dịch vụ công, trong đó bao gồm dịch vụ sự nghiệp công là một trong những minh chứng cụ thể về chất lượng và hiệu quả hoạt động của Nhà nước, là một phần uy tín của Nhà nước trước Nhân dân. Do vậy, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập có ý nghĩa quan trọng,

góp phần củng cố, tăng cường niềm tin của người dân đối với Nhà nước.

Hội nghị Trung ương 6 (khóa XII) ban hành Nghị quyết số 19-NQ/TW về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập (sau đây viết tắt là Nghị quyết 19) đề ra chủ trương sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công

* ThS, Sở Nội vụ tỉnh Hưng Yên

lập: “Giảm mạnh đầu mối, khắc phục tình trạng manh mún, dàn trải và trùng lặp; tinh giản biên chế gắn với cơ cấu lại, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, viên chức...”. Theo đó, Tỉnh ủy Hưng Yên đã ban hành Chương trình hành động số 24-CTr/TU ngày 05/02/2018 thực hiện Nghị quyết số 19, Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh đã tổ chức triển khai thực hiện với quyết tâm cao, tích cực, đồng bộ và đạt được nhiều kết quả tích cực.

2. Kết quả sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập của tỉnh Hưng Yên

Số lượng đơn vị và nhân lực trong các đơn vị sự nghiệp công lập của tỉnh trước khi có Nghị quyết số 19 là khá lớn: năm 2015, có 679 đơn vị, với trên 27 nghìn biên chế¹. Sau hơn 7 năm thực hiện sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập, tổ chức bộ máy của các cơ quan, đơn vị thuộc tỉnh đã được rà soát, sắp xếp, kiện toàn theo nguyên tắc giảm đầu mối, giảm tối đa cấp trung gian, thông qua các hoạt động sáp nhập, giải thể các đơn vị sự nghiệp công lập trùng chức năng, nhiệm vụ, hoạt động không hiệu quả. Kết quả bước đầu cho thấy, tỉnh cơ bản đã hoàn thành mục tiêu đặt ra với tỷ lệ giảm 18,6% số đơn vị sự nghiệp công lập so với năm 2015. Trong đó, riêng đối với khối chính quyền, đến năm 2023, tỉnh có 553 đơn vị sự nghiệp công lập; giảm 126 đơn vị sự nghiệp công lập so với năm 2015².

Đồng thời với việc sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập, tỉnh Hưng Yên từng bước giao quyền tự chủ về thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, nhân sự và tài chính cho các đơn vị sự nghiệp công lập, tạo chuyển biến mới trong tư duy, nhận thức của các cấp, ngành, đơn vị và đội ngũ công chức, viên chức, người lao động. Từ năm 2015 - 2023, tỉnh đã tinh giản 2.839 biên chế sự nghiệp hưởng lương từ ngân sách nhà nước, tương ứng tỷ lệ 10,47%, vượt so với mục tiêu đặt ra, tác động tích cực đối với

việc sắp xếp, tổ chức lại. Trong đó, khối sự nghiệp giáo dục và đào tạo giảm 295 biên chế; sự nghiệp y tế giảm 1.727 biên chế; sự nghiệp khác giảm 317 biên chế. Cùng với đó, tỉnh thành lập mới 10 đơn vị sự nghiệp công lập. Trong đó, 9 đơn vị tự bảo đảm chi thường xuyên và chi đầu tư trực thuộc UBND huyện, đơn vị còn lại là do hợp nhất 2 đơn vị sự nghiệp công lập có quy mô nhỏ, trùng lặp về chức năng, nhiệm vụ, lĩnh vực hoạt động³.

Số lượng dịch vụ sự nghiệp công của các đơn vị này được cung ứng sau khi tổ chức lại cơ bản không dao động nhiều. Qua rà soát và thực hiện, việc tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập bảo đảm tính khoa học, hợp lý, thu gọn đầu mối. Hệ thống tổ chức các đơn vị sự nghiệp công ở địa phương được tổ chức theo ngành, lĩnh vực và địa giới hành chính; đã hạn chế được tình trạng ngành, lĩnh vực trên một địa bàn có nhiều đơn vị sự nghiệp công lập.

Trong quá trình triển khai thực hiện đã phát huy trách nhiệm của người đứng đầu trong cơ quan, đơn vị tại mỗi cấp, mỗi ngành. Chủ động nắm bắt tình hình dư luận, diễn biến phức tạp tại đơn vị, kịp thời tháo gỡ, giải quyết vướng mắc. Công tác chỉ đạo, lãnh đạo được thực hiện quyết liệt từ tỉnh đến cơ sở, thống nhất nguyên tắc xuyên suốt từ trên xuống dưới, có lộ trình phù hợp, vừa làm, vừa rút kinh nghiệm đối với một số lĩnh vực khó, nhạy cảm, phức tạp. Đặc biệt, quan tâm đến quyền lợi, giải quyết chế độ, chính sách đối với viên chức và tổ chức thanh tra, kiểm tra sau sắp xếp, tinh giản biên chế, tinh gọn bộ máy...

Song song với đó, việc thực hiện rà soát, điều chỉnh chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị sau khi tổ chức lại bảo đảm phù hợp theo quy định. Xây dựng, trình cấp có thẩm quyền Đề án sắp xếp, tổ chức lại, hợp nhất, sáp nhập, phân loại, chuyển đổi cơ chế tự

chủ tài chính, chuyển thành công ty cổ phần đối với các đơn vị sự nghiệp công lập trong từng ngành, lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhằm giảm mạnh đầu mối, giảm cấp phó, nâng cao hiệu quả quản lý và hoạt động các đơn vị sự nghiệp công lập với lộ trình thời gian thực hiện, nội dung, nhiệm vụ thực hiện theo quy định. Sau sắp xếp các tổ chức bộ máy đã nhanh chóng ổn định và đi vào hoạt động đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Chúc năng, nhiệm vụ, mối quan hệ công tác của các cơ quan, tổ chức được phân định rõ ràng, điều chỉnh, bổ sung phù hợp; cơ bản đã khắc phục được tình trạng chồng chéo, bất cập trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ ở một số cơ quan, đơn vị.

Hiện nay, tổ chức bộ máy của các cơ quan, đơn vị, sau sắp xếp đã đi vào hoạt động, từng bước ổn định, bảo đảm thực hiện tốt công tác tham mưu, phục vụ cấp ủy; nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý nhà nước, thực thi công vụ trên các lĩnh vực.

3. Những khó khăn, vướng mắc trong thực hiện sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập

Việc đổi mới, sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn, gắn với cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức và tinh giản biên chế tại tỉnh Hưng Yên đã luôn bám sát nhiệm vụ chính trị và yêu cầu của Đảng trong thời kỳ mới và đạt được kết quả tích cực. Tuy nhiên, đây là vấn đề phức tạp, nhạy cảm, có ảnh hưởng đến cả hệ thống chính trị và tâm tư đội ngũ công chức, viên chức, người lao động trên địa bàn tỉnh thời gian qua. Cụ thể là:

(1) Việc kiện toàn, sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn đối với các đơn vị sự nghiệp công lập ở một số lĩnh vực, một số nhiệm vụ chưa có quy định và hướng dẫn cụ thể của Chính phủ và các bộ, ngành, do đó, thiếu cơ sở pháp lý thực hiện. Một số quy định,

hướng dẫn về tổ chức bộ máy của trung ương còn chậm và thiếu đồng bộ để thống nhất thực hiện.

(2) Các đơn vị sự nghiệp công lập của tỉnh chủ yếu là các đơn vị sự nghiệp công lập của ngành Giáo dục và đào tạo. Tuy nhiên, đến năm 2025 phải tiếp tục giảm tối thiểu 10% đơn vị sự nghiệp công lập so với năm 2021 theo mục tiêu của Nghị quyết nên việc tinh gọn đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh vẫn tập trung vào các cơ sở giáo dục và đào tạo. Hiện Hưng Yên đang chú trọng phát triển công nghiệp hiện đại, dân số cơ học sẽ tăng nhanh, quy mô số lớp, số học sinh trong các trường là rất lớn. Cùng với đó, còn khó khăn về nhân sự để triển khai đề án tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập.

(3) Vướng mắc về thay đổi mức độ tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập sau tổ chức lại. Trước khi thực hiện sáp nhập, có nhiều đơn vị sự nghiệp công lập không cùng mức độ tự chủ. Do đó, sau khi thực hiện sáp nhập các đơn vị thường gặp khó khăn về thay đổi mức độ tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập. Năng lực tự chủ của các đơn vị còn nhiều hạn chế, nguồn thu sự nghiệp thấp và phát triển chậm, chủ yếu dựa vào nguồn tài chính từ ngân sách nhà nước. Hiện tỉnh có đa số người dân sống ở nông thôn nên việc thực hiện tự chủ trong lĩnh vực giáo dục cũng gặp nhiều khó khăn, bất cập. Giá dịch vụ sự nghiệp công chưa kết cấu đầy đủ chi phí nên các đơn vị không tăng được nguồn thu để nâng mức độ tự chủ.

(4) Một số cơ quan, đơn vị và công chức, viên chức, người lao động trong tỉnh nhận thức chưa đầy đủ về vị trí, ý nghĩa, tầm quan trọng của các chủ trương, quan điểm về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập nên việc lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện Nghị quyết số 19 chưa thật quyết liệt...

4. Một số giải pháp đẩy mạnh việc sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh Hưng Yên

Nhằm tiếp tục thực hiện đồng bộ, hiệu quả và toàn diện các quy định tại Nghị quyết số 19, tỉnh Hưng Yên đặt ra nhiệm vụ: đến năm 2025 tiếp tục giảm tối thiểu bình quân toàn tỉnh 10% đơn vị sự nghiệp công lập so với năm 2021, tương ứng với 60 đơn vị sự nghiệp công lập, gắn với tinh giản biên chế, cơ cấu lại đội ngũ viên chức, sử dụng hiệu quả số lượng người làm việc trong các đơn vị sự nghiệp công lập; bảo đảm các đơn vị này có năng lực tự chủ, hoạt động hiệu lực, hiệu quả và cung ứng các dịch vụ sự nghiệp công có chất lượng ngày càng cao. Để thực hiện được điều này, cần thực hiện các giải pháp sau:

Một là, tiếp tục hoàn thiện các quy định của pháp luật về hoạt động của đơn vị sự nghiệp công lập; quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của các đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh theo quy định.

Hai là, tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức đối với viên chức, người lao động và toàn xã hội về yêu cầu cần thiết phải sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập nhằm xây dựng hệ thống đơn vị sự nghiệp công lập hợp lý, tinh gọn, hoạt động hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ sự nghiệp công.

Ba là, tiếp tục thực hiện quyết liệt, đồng bộ các nhiệm vụ, giải pháp đã đề ra trong quá trình đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Bốn là, tiếp tục rà soát, sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh nhằm tinh gọn, thu gọn đầu mối các đơn vị sự nghiệp công lập và đầu mối bên trong các đơn vị, giảm cấp trung gian, giảm số lượng cấp phó.

Năm là, tiếp tục triển khai thực hiện Kế hoạch phê duyệt Đề án tự chủ về thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, nhân sự, tài chính; thực hiện tinh giản biên chế theo lộ trình. Các cơ quan, đơn vị rà soát, sớm hoàn thành việc ban hành, trình cấp có thẩm quyền ban hành quy hoạch mạng lưới các đơn vị sự nghiệp công lập.

Sáu là, bảo đảm điều kiện tổ chức thực hiện sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập, như: hoàn thiện thể chế quản lý cung ứng dịch vụ công; bảo đảm cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm của đơn vị sự nghiệp công lập; đổi mới quản lý biên chế và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; đẩy mạnh xã hội hóa dịch vụ sự nghiệp công và nâng cao năng lực quản trị của đơn vị sự nghiệp công lập.

5. Kết luận và kiến nghị

Quá trình triển khai tổ chức thực hiện sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập luôn được Tỉnh ủy, UBND tỉnh Hưng Yên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo cấp ủy Đảng, chính quyền, đoàn thể chính trị - xã hội các cấp, các cơ quan, đơn vị chủ động tiến hành rà soát, trình cấp có thẩm quyền hoàn thiện các quy định về phương án sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập tại địa phương theo đúng quy định. Tuy nhiên, việc sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập có tác động rất lớn đến các đơn vị sự nghiệp công lập và những người làm việc, nhất là lãnh đạo, quản lý trong các đơn vị sự nghiệp công lập và các đối tượng thụ hưởng dịch vụ. Trong quá trình xây dựng và tổ chức thực hiện các phương án sắp xếp, tổ chức lại xuất hiện nhiều vấn đề cần giải quyết, thậm chí có ý kiến trái chiều... Do đó, tỉnh Hưng Yên có những kiến nghị như sau:

Thứ nhất, đề nghị Trung ương quy định

cụ thể việc thành lập, tổ chức lại, giải thể đối với các đơn vị sự nghiệp công lập thuộc các cơ quan Đảng, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội để tạo thuận lợi trong quá trình triển khai thực hiện, vì Nghị định số 120/2020/NĐ-CP ngày 07/10/2020 của Chính phủ chỉ quy định đối với các đơn vị sự nghiệp công lập thuộc khối chính quyền địa phương; ban hành các quy định về định mức số lượng người làm việc đối với các đơn vị sự nghiệp công lập thuộc các cơ quan Đảng, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội.

Thứ hai, đề nghị Ban Tổ chức Trung ương trình Ban Bí thư xem xét, tiếp tục bổ sung đội ngũ biên chế giáo viên, nhân viên y tế cho các đơn vị sự nghiệp công lập của tỉnh bảo đảm định mức biên chế giáo viên theo quy định; giao địa phương quyết định và chịu trách nhiệm đối với biên chế trong đơn vị sự nghiệp theo vị trí việc làm để tạo sự chủ động theo sự tăng, giảm nhiệm vụ của địa phương; đồng thời, trung ương cần tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện của địa phương.

Thứ ba, UBND tỉnh tiếp tục rà soát, tham mưu Chính phủ sửa đổi, bổ sung Nghị định số 120/2020/NĐ-CP theo hướng: quy định thống nhất về thẩm quyền ban hành quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của đơn vị sự nghiệp công lập thuộc sở; có cơ chế, chính sách đối với đơn vị nhóm 3, 4 có dưới 15 người làm việc là viên chức (không phải là đơn vị sự nghiệp công lập cơ bản, thiết yếu) nhưng vẫn hoạt động hiệu quả và tỉnh không còn đơn vị có chức năng, nhiệm vụ tương đồng để thực hiện sáp nhập, hợp nhất; hướng dẫn liên ngành về xếp hạng đơn vị sự nghiệp công lập thuộc 2 lĩnh vực trở lên để áp dụng đối với các tỉnh thực hiện việc sáp nhập các ban quản lý dự án chuyên ngành thuộc các sở

quản lý chuyên ngành thành Ban quản lý dự án chuyên ngành thuộc UBND cấp tỉnh...□

Chú thích:

1, 3. Sở Nội vụ tỉnh Hưng Yên (2022). *Báo cáo số 149/BC-SNV ngày 08/7/2022 về sơ kết 5 năm thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập*.

2. Sở Nội vụ tỉnh Hưng Yên (2024). *Công văn số 193/SNV-TCBC ngày 21/02/2024 về thống kê số lượng và tình hình biên chế của các cơ quan, đơn vị trên địa bàn tỉnh năm 2023*.

Tài liệu tham khảo:

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) (2017). *Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập*.

2. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Hưng Yên (2018). *Chương trình hành động số 24-CTr/TU ngày 05/02/2018 thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW*.

3. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Hưng Yên (2023). *Kế hoạch số 209-KH/TU ngày 07/7/2023 về tiếp tục triển khai thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW đến năm 2026*.

4. Chính phủ (2021). *Nghị định số 60/2021/NĐ-CP ngày 21/6/2021 quy định cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập*.

5. Ủy ban nhân dân tỉnh Hưng Yên (2018). *Kế hoạch số 37/KH-UBND ngày 30/3/2018 triển khai thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW*.

6. Ủy ban nhân dân tỉnh Hưng Yên (2022). *Kế hoạch số 180/KH-UBND ngày 10/11/2022 về triển khai thực hiện Phương án sắp xếp, tổ chức lại đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh Hưng Yên năm 2022*.

7. Ủy ban nhân dân tỉnh Hưng Yên (2023). *Kế hoạch số 146/KH-UBND ngày 05/10/2023 của Ủy ban nhân dân tỉnh triển khai thực hiện sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2023 - 2025*.